

KOORGELEIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 31 | december 2020

INHOUDSOPGAVE:

Prelude	1
Van het secretariaat - Jaarverslag 2019	2
Duwen en trekken.....	8
Liedjes voor de Communie.....	11
Toelichting DO-UT-DES Muziekbladen.....	12
DO-UT-DES Muziekbladen	
Afscheid penningmeester.....	17
Kennismaking nieuwe penningmeester.....	19
Gregoriaanse gezangen in de Advent.....	20
Vanaf de orgelbank.....	26
Liturgische vorming	28

OMSLAG:

Jezus in het kribje. Verweerd door de elementen.

REDACTIE:

Ad Voesten
Vic. Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secr.)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

De redactie wil beginnen met een welgemeende kerstwens. Een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar. Woorden die elk jaar weer gezegd worden maar hun betekenis krijgen door ze te praktiseren. Een Zalig, ofwel geheiligd, kerstfeest maak je in jezelf en zelfs geluk kun je vaak een handje helpen.

2020. Wat een bijzonder jaar. Voor de koorzang een stil jaar. Menig musicus heeft wellicht, net als ik, ander werk moeten zoeken en de koorzangers wellicht een andere hobby. Er zijn in onze persoonlijke omgeving mensen gestorven aan een virus waar wij als koren geen antwoord op hadden. Hoe gaat het verder in 2021? We weten het niet. Maar is dat niet een vraag van alle tijden?

Maria, Josef en het kindje Jezus. Zij zullen zich ook afgevraagd hebben te midden van de gevaren van hun tijd. Hoe gaat het verder? En ook zij zullen nooit hebben kunnen vermoeden van de grootsheid van dat kleine mensje in de kribbe. Wij mensen kunnen niet voorbij de horizon kijken naar wat de toekomst voor ons in petto heeft. We kunnen wel terugkijken naar wat is geweest en dat geeft hoop in onze dagen.

De redactie.

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind maart. Kopij kunt u inleveren vóór **15 februari** bij: **koorgeleide@gmail.com** of SGV in het Bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, Postbus 470, 6040 AL Roermond.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten.

Onderscheidingen voor koor- en zangersjubilea kunnen **minimaal 2 maanden van te voren** aangevraagd bij **sgv.onderscheidingen@gmail.com** of per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.

Het aanvraagformulier kunt u downloaden via de website van de Sint Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond: www.sgv-roermond.nl

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang.

Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan **sgv.onderscheidingen@gmail.com** En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.

VAN HET SECRETARIAAT

JAARVERSLAG 2019

van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

Vastgesteld in de gezamenlijke vergadering van het bestuur en de leden van de Algemene Vergadering op 28 september 2020.

1. Bestuur

1.1. Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering werd in 2019 gevormd door de bisschoppelijk vicaris voor liturgie en kerkmuziek, de H.E.H. drs. E. Smeets, de Z.E.H. H. Notermans, secretaris, G. Moonen RC, penningmeester, mevr. A. Jansen, dhr. J.P. Steijvers, dhr. C. Tonnaer, dhr. A. Voesten, dhr. D. Jansen, dhr. W. Leenen, en dhr. J. Vanhommerig. De vergaderingen van zowel het bestuur als de Algemene Vergadering werden genotuleerd door mevr. M. Verstappen.

1.2. Het bestuur

Het bestuur werd in 2019 gevormd door vicaris drs. E. Smeets, pastoor H. Notermans, secretaris en drs. G. Moonen RC, penningmeester, mevrouw A. Jansen, adviseur en de heer A. Voesten, adviseur.

Naast de reguliere vergaderingen van bestuur en/of Algemene Vergadering vond er een contactvergadering plaats met vertegenwoordigers van de dekenale Koor-kringen en de contactpersonen ter plaatse. Regelmatig vonden er ontmoetingen plaats met de navenante muziekverenigin-

gen in de bisdommen 's-Hertogenbosch en Breda. Gekeken wordt wat we over en weer voor elkaar kunnen betekenen nu een landelijke koepel niet meer al geruime jaren inactief blijkt te zijn. De ontmoetingen en vergaderingen werden m.n. door de voorzitter en Ad Voesten bijgewoond.

2. Secretariaat en documentatiecentrum

2.1. Secretariaat

Het secretariaat maakte voor de huisvesting dankbaar gebruik van de door het bisdom beschikbaar gestelde locatie in een van de bisdomgebouwen aan de Swalmerstraat 100 te Roermond. In dit gebouw bevindt zich ook het documentatiecentrum van de SGV-Roermond. Het secretariaat en het documentatiecentrum zijn wekelijks te bezoeken, cq. telefonisch te bereiken.

Gezien de ingrijpende veranderingen in de huisvesting van de diensten van het bisdom werd de SGV gevraagd afstand te doen van de tot dusver gebruikte ruimte nabij de toegangspoort, ten gunste van het Missieburo van het bisdom Roermond. De verhuizing naar de tweede verdieping van de bisdomgebouwen was een omvangrijk karwei, te meer daar er decennia-lang door NSGV en DLKM zeer uitvoerig en

breed materiaal verzameld is. Er werd een scherpe en resolute selectie gemaakt van wat mee verhuisd zou worden en wat naar het bisschoppelijk archief zou kunnen, terwijl heel veel als oud papier afgevoerd werd. Het was dankzij de inzet van trouwe vrijwilligers dat deze omvangrijke klus succesvol afgerond is.

De werkzaamheden op het secretariaat worden, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, verricht door de secretaris en andere vrijwillige medewerkers: de heer J. Sijstermans, mevr. D. Houbiers, dhr. A. van Hout, dhr. drs. J. Steenbrink en mevr. L. Steenbrink, dhr. F. Dupont en mevr. M. Verstappen. Dhr. P. Peeters nam afscheid als financieel administrateur van de SGV en werd opgevolgd door dhr. H. Renkens uit Elsloo.

2.2. Secretariaatsactiviteiten

In 2018 kwamen op het secretariaat nog vele poststukken binnen en werden, buiten de grote partijen bulkpost, vele poststukken verzonden. Daarnaast werd voortgang gemaakt met de verdere digitalisering van de post. Fysieke post is waar mogelijk tot een minimum teruggebracht. Wel werden vier edities van Koorgeleide per post verzonden, alsook de jaarlijkse postronde met wervingsmateriaal voor cursussen, workshops, studiedagen en uitnodigingen hiervoor, naast natuurlijk de poststukken met onderscheidingen.

2.3. Onderscheidingen

In 2019 werden de volgende onderscheidingen verleend:

21 eretekenen in brons,	(14 in 2018)
62 eretekenen in zilver,	(64 in 2018)

67 eretekenen in goud,	(64 in 2018)
0 eretekenen voor bijzonder verdiensten,	(01 in 2018)
0 bronzen penningen,	(01 in 2018)
45 insignes voor 50 jaar,	(35 in 2018)
2 insignes voor 55 jaar,	(01 in 2018)
12 insignes voor 60 jaar,	(14 in 2018)
34 erediploma's (met kaars).	(12 in 2018)

Daarnaast werd in de groeiende vraag naar uitingen van waardering en onderscheiding bij grotere jubilea dan 60 jaar, of bij bijzondere gelegenheden, voorzien door het verzenden van persoonlijke felicitatiebrieven door de vicaris namens bisdom en SGV.

2.4. Documentatiecentrum

Binnen het secretariaat is tevens het documentatiecentrum gevestigd. Het centrum beschikt over een schat aan vocale en instrumentale muziekliteratuur, waaronder ca. 5000 titels van één- en meerstemmige gezangen in diverse talen, met of zonder begeleiding, en daarnaast nog over veel meerstemmige klassieke en moderne missen. Ook beschikt het documentatiecentrum over thematische documentatie met veelal nieuwe composities. De heer J. Steenbrink stond bezoekers en belangstellenden met raad en daad bij. Een inventarisatie van de collectie werd online geplaatst. Regelmatig komen 'erfenissen' binnen van koren die ophouden te bestaan dan wel afstand doen van hun koorarchief.

3. Financiën

3.1. Bisdom

Het bisdom stelt de locatie en de daaraan verbonden faciliteiten in haar gebouwen

om niet ter beschikking, waarvoor de SGV het bisdom zeer erkentelijk is.

3.2 VNK-Limburg

VNK-Limburg heeft ook over 2019 geen structurele bijdrage meer geleverd. Reden is dat VNK geen exploitatiesubsidies meer verleent. Door de voorzitter is binnen VNK regelmatig gewezen op de (meer)waarde van het ondersteunen van bestaande koren, die vaak voorzien in een grote vraag en behoefte, al behoren ze niet tot de topkoren of blinken ze niet meteen uit in vernieuwing.

3.3. Caeciliadrieklank

In 2019 werd weer een beroep gedaan op de kerkbesturen, kloosters en congregaties voor deelname aan de actie Caeciliadrieklank ter ondersteuning van de activiteiten en werkzaamheden van de diocesane SGV. Het in stand houden van een ondersteunende organisatie voor de kerkmuziek (secretariaat, documentatiecentrum, communicatiemiddelen, studiedagen, cursuswerk) vraagt aanzienlijke financiële offers. Een financiële bijdrage van parochies, kloosters en congregaties is daarvoor onontbeerlijk. De richtlijn voor de actie Caeciliadrieklank is een bijdrage van € 3,- per koorzanger.

Opmerking. De SGV voorziet in financiën door bovengenoemde drie elementen, naast de opbrengsten van de uitgereikte onderscheidingen. Voor alle vier geldt dat het bestuur zich zorgen maakt over de continuering ervan in de nabije toekomst. Het bestuur toont zich verheugd over het feit dat met name de gevraagde bijdragen vanuit de Caeciliadrieklank op peil blijven

of zelfs iets groeien, hetgeen gezien wordt als waardering voor het werk vanuit het werkveld.

4. Relaties en communicatie

4.1. Intern

4.1.1. Bisdom

De voorzitter onderhield de contacten met de bisschop en de staf van het bisdom. Ook met de andere diensten van het bisdom was er veelvuldig contact.

4.1.2. Dienst Liturgie en Kerkmuziek

De voorzitter is ambtshalve ook verantwoordelijk voor de Dienst Liturgie en Kerkmuziek van het bisdom.

4.1.3. Dienst Pers en Communicatie

Met de dienst Pers en Communicatie werd door het bestuur veelvuldig contact onderhouden. Van het digitale informatiebulletin van het bisdom 'Clavis' werd dankbaar gebruik gemaakt voor het publiceren van de SGV-activiteiten. De goede contacten met de Dienst worden door het

bestuur zeer gewaardeerd, ook m.b.t. het vele drukwerk dat tot midden 2019 door de Dienst voor de SGV verzorgd werd.

4.2. Extern

4.2.1. Parochies in het bisdom Roermond
Op verzoek werd vanuit het secretariaat of het bestuur op kerkmuzikaal gebied ondersteuning verleend aan kerk- en koorbesturen, koordirigenten, organisten en cantores.

4.2.2. VNK-Limburg

Met de Stichting Verbindend Netwerk Koorzang Limburg (voorheen: Verenigde Nederlandse Korenorganisaties Limburg - VNK-L), waarmee de SGV een samenwerkingsverband vormt, werd een hecht contact onderhouden. De SGV is nog steeds veruit de grootste en meest vertakte 'korenbond' in Limburg. De voorzitter heeft zitting in het bestuur.

4.2.3. Koorgeleide

In 2019 verscheen het verenigingsblad Koorgeleide vier maal, in april (nr. 24), in

juni (nr. 25), in oktober (nr. 26) en in december (nr. 27). De redactie bestond uit dhr. A. Voesten, hoofdredacteur, vicaris E. Smeets, redacteur en mevr. M. Verstappen, redactiemedewerkster. Het blad oogst veel waardering. De uitvoering in kleur sinds 2018 is positief ontvangen. Gezien de bezuinigingsronde van het bisdom - die echter de SGV niet direct trof, maar wel de ondersteunende diensten van het bisdom - zijn voor het zetwerk en drukken van Koorgeleide in 2019 nieuwe wegen gevonden.

4.2.4. Website SGV-Roermond

De website www.sgv-roermond.nl werd beheerd door de webmaster, aangestuurd door het bestuur.

4.2.5. Digitale Nieuwsbrief

De Digitale Nieuwsbrief bevat de meest actuele informatie op het gebied van de kerkmuziek in Limburg alsook informatie over de koren en kerkmuzikale activiteiten. De Nieuwsbrief die thans wordt verspreid aan 1350 abonnees, wordt inhoudelijk beheerd door de voorzitter. De Nieuwsbrief neemt veel informatie op en over van bevriende instellingen die navervolgende activiteiten organiseren. De Nieuwsbrief mag zich over veel positieve reacties verheugen. In 2019 verschenen de nrs. 58 tot en met 68.

5. Activiteiten

5.1. Scholingsactiviteiten, cursussen en studiedagen

5.1.1. Studiedagen Werkgroep Musica Gregoriana

Musica Gregoriana biedt jaarlijks een voorjaars- en najaarsstudiedag aan. De voor-

jaarsstudiedag was gepland op zaterdag 13 april te Heel en stond in het teken van 'Bekende en minder bekende gezangen uit het ordinarium'. De najaarsstudiedag op 9 november in Vaals behandelde 'Gezangen uit ps. 118'. De voorjaarsstudiedag kwam vanwege gebrek aan belangstelling te vervallen. Het bestuur monitort de reacties en wensen van de deelnemers dan wel afzeggers en probeert de organisatoren daarmee aan te sturen.

5.1.2. Korte cursus gregoriaans te Susteren
Voor koorzangers en -dirigenten werd in maart en april te Susteren een korte cursus gregoriaans van een viertal zaterdagmiddagen georganiseerd naar aanleiding van de gezangen van de zondag. De cursus werd verzorgd door Hans Heykers en mocht op mooie belangstelling rekenen.

5.1.3. Modules kerkmuziek & liturgie

Om musici zonder aantekening kerkmuziek en andere geïnteresseerden vertrouwd te maken met katholieke eredienst werd een module 'liturgie' aangeboden. Er waren geen aanmeldingen.

I.s.m. Kairos Roermond en de Dienst Liturgie & Kerkmuziek werd een module liturgie ontwikkeld voor m.n. lectoren, koster, cantors, acolieten en andere belangstellenden. Deze module ging in het studiejaar 2018 succesvol van start en werd in 2019 voortgezet.

5.1.4. Workshop Psalmen in de liturgie

I.s.m. Koorkring Venray werd een workshop psalmen georganiseerd op 19 oktober in de kerk te Leunen. Ad Voesten zou de dag verzorgen maar moest wegens

ziekte afzeggen. Hij werd vervangen door Jos Wilderbeek. Vanuit de deelnemers en koorkring kwam de vraag dit in 2020 voort te zetten.

5.1.5. Dirigentenontmoetingsdag

Om goede contacten te onderhouden met de voor de kerkmuziek belangrijke koor-dirigenten werd in 2019 wederom een ontmoetingsdag voor dirigenten georganiseerd.

Dit maal in het kader van de Limburgse Koordagen van VNK-L en wel op zaterdag 5 oktober in de Oranjerie te Roermond. Annie Jansen verzorgde met haar koren deze studiedag. Er werd gewerkt aan m.n. repetitietechniek en afwerking aan de hand van het Handboek Koordirectie van Annie Jansen.

5.1.6. Cantorcursus

De SGV organiseerde in de periode september tot december te Roermond een cantorcursus, i.s.m. Kairos Roermond. Een zevental deelnemers nam met succes deel. Docenten waren Ed Smeets en Hans Heykers.

5.1.7. Practicum onderhoud orgel

Daniël Jansen organiseerde op 28 mei te Thorn een practicum onderhoud kerkorgel, bedoeld voor musici, verantwoordelijke kerkbestuurders en andere belangstellenden.

5.2 Overige activiteiten

5.2.1. Voordracht Jos Bielen

'Zingen bij afscheid en uitvaart' was de titel van een inspirerende voordracht door Jos Bielen op 27 mei te Roermond.

5.2.2. KIA's en andere regionale bijeenkomsten

Door de verschillend koorkringen werden KIA's gehouden door heel Limburg. Het aantal Korenavonden neemt af, tegelijk zien we allerhande pogingen om de avonden inhoudelijk te vernieuwen, door nieuw repertoire of nieuwe samenstellingen van het koor of de koren. Ook niet kerkkoren worden op verschillende plaatsen bij de KIA's betrokken.

5.2.3. Nieuwjaarsontmoeting

Jaarlijks vind begin januari een Nieuwjaarsontmoeting plaats. In 2019 stond die in het teken van het afscheid van Marjo van Helvert-Willeme als secretaris en de presentatie van het Handboek Koördirectie door Annie Jansen.

5.2.4. Publicaties

Van vele cursussen of activiteiten van andere instanties dan de SGV werd trouw bericht in de Nieuwsbrief van de SGV. Genoemd worden het RICK te Weert, het Huis van de Kunsten te Roermond, Maestro, de festivals van Ad Mosam, Cantarode te Kerkrade, Musica Sacra te Maastricht, Vocallis te Vaals en VNK-L, alsook van vele bevriende koren en verenigingen, alsmede van het Nederlands Gregoriaans Festival, en van de samenwerkende orgelkringen SOL.

6. Besluit

Dit verslag wordt afgesloten met een oprecht woord van dank aan allen die in 2019 op enigerlei wijze hebben bijgedragen aan de beoefening van de kerkmuziek en aan het bevorderen van de kwaliteit van

de kerkmuziek in ons bisdom. Terugkijkend is het een enerverend jaar geweest, mede door de interne verhuizing van de SGV, alsook door de ziekte van adviseur en docent Ad Voesten.

Een bijzonder woord van dank aan de vrijwilligers, kerkmusici en koorzangers die in de parochie regelmatig en vaak belangeloos hun medewerking verlenen. Tevens is een welgemeend woord van dank op zijn plaats aan de medewerkers op het secretariaat die geheel vrijwillig en pro Deo hun werk verrichten en op wie nimmer tevergeefs een beroep werd gedaan.

Het bestuur van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond,

Drs. E. Smeets,
bisschoppelijk vicaris voor liturgie en kerkmuziek, tevens voorzitter van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond.

H. Notermans,
secretaris van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond.

DUWEN & TREKKEN

De Heer is mijn herder

Het is een aardige man. Niet de slimste die we erbij hebben, maar een zeer gewaardeerde collega. Ik spreek hem met grote regelmaat. En dus had ik hem ook verteld van ons liedjesproject voor de Eerste Heilige Communie. 'Mooi!' zei hij, maar 'staan er ook liedjes in die de kinderen zelf leuk vinden?' Nogmaals, het is een aardige man, maar niet de slimste. Want wat is dat nou voor vraag? Wat suggereer je daar allemaal niet mee? Alsof we de lelijkste liedjes zouden uitzoeken om kinderen te pesten? Als je iets maakt, doe je het goed, toch? Alsof iemand het in zijn hoofd zou halen een foeilelijk Mariabeeld te maken. Wat een opmerking. Man man man.

Maar die gevoelige snaar die hij raakte deden bij mij alle boven- en ondertonen

en de ramen in de sponningen mee ram-melen. Want alsof kinderen zelf liedjes uitzoeken. Ze mogen misschien wat kiezen, dit of dat. Maar het zijn toch ouders of leerkrachten die het doorgaans uitmaken. Of alleen dat wat de gitaar aankan.

En gelukkig zijn we de laatste decennia heel aardig in de goede richting opgeschoten, maar boven die markt hangt toch nog altijd de geest van zelfprutserij. 'Eigesgemaakte' teksten en 'zelfberooide' muziek. Mensen die geen idee hebben waar het bij de Communie om gaat, gaan aan de slag om een boekje te maken en zelf aan de liturgie te knutselen. Vergelijk het met een groep vrouwen die omdat ze toch bij elkaar aan de koffie zitten al hun goede ideeën bij elkaar gooien in de hoop dat

daar het langverwachte vaccin voor het coronavirus uitkomt. Waar anderen jarenlange studie, wetenschap en ingewikkelde laboratoria nodig hebben om iets in die richting te bereiken, wordt dat hier even onder elkaar geroerd. Denkt men. Maar zo werkt(e) het met het samenstellen van het communieboekje vaak en op veel plaatsen ook. En de liedjes? Niet zelden waren het de mama's die hun eigen liedjes van vroeger zo leuk vonden dat ze hun kinderen ook streng gemaand hebben dat leuk te vinden. Want dat is zo. Omdat mama het zegt. Daarom.

Wij hebben het de kinderen zelf gevraagd. En we wisten ook wat we moesten vragen. Als je kinderen vraagt of ze hobo willen gaan spelen, kijken ze je vies aan. Je moet ze dan ook eerst een hobo laten horen. Als je ze verder niks vertelt, waar moeten ze hun keuze dan op baseren?

Nee, dat doen wij beter dan de mama's! Een bak vol liedjes, van jarenlang opgespaard en uitgezongen. En nou zeggen wat je het mooiste vindt. En wat blijkt? K3 vinden kinderen leuk, maar dat hoeven ze niet per sé in de kerk. De kerk, dat is het

huis van Jezus, niet van K3. K3 is voor daarvoor of erna, op de fuif, maar niet voor tijdens. 'Dat van de visser!' 'Dat van de blinde die door Jezus weer kon zien!' En het aller-mooiste: 'Dat van de herder!' Nota bene, jawel en verdraaid: dat is een psalm! 'De Heer is mijn herder, ik kom niets te kort. Ik heb vertrouwen in het leven en ik zie wel hoe het wordt. Ik kom tot rust aan stille beekjes. En ik lig languit in het gras. Hij geeft me troost als ik moet huilen. En Hij houdt mij in de pas. Ik ben niet bang voor wat gaat komen. En ik voel me niet alleen. Zo stap ik stralend in de toekomst. Hij staat beschermend om mij heen.'

Bam! 'En dat vinden we het mooiste!' zeggen de kinderen in koor! Ik kan u zo de namen en rugnummers van de kinderen noemen. 'Ja, het vlotte slotlied ook, maar dit is nog mooier!'

Kinderen voelen als vanzelf aan dat boem-boem en bengbeng niet helemaal in de kerk hoort, in tegenstelling tot de veel te oud geworden juf die met haar van ouderdom beperkte motoriek het ritme van het lied probeert bij te houden met haar hoofd en knieën. Laat dat toch!

USIC

Vraag het de kinderen wat ze mooi vinden, niet de ouders. Zeker als de kinderen fatsoenlijk catechese hebben ontvangen als voorbereiding op de Communie. Ze weten dan toch net iets méér dan papa en mama.

Vroeger hoorde daar bij dat je je duim op je neus zette en met je vingers in de lucht trommelde. Of je beide duimen in je beide oren en dan met je vingers rammelen, dat betekende hetzelfde. Liefst met je tong erbij.

Of er ook liedjes bij zitten die de kinderen leuk vinden. Tss. Man.

En dan nog zoiets: iemand die met hart en ziel met kinderkoren bezig was liet tijdens een workshop een foto zien van een jongetje dat gefascineerd met open mond ergens naar stond te luisteren. Waar zou die naar luisteren? K3, 4, 5 tot en met weet ik hoeveel kwamen weer langs onder de 'eigegemaakte' godsdienstdeskundigen in de zaal, maar het bleek... een meerstemmig kerkkoor te zijn met orgelbegeleiding.

Bam! Trouwens, waar hoor je nog een kerkorgel? Echt alleen maar in de kerk! Jammer als we onze eigen gekoesterde instrumenten niet juist inzetten op momenten dat er mensen zijn die normaal niet komen. Kinderen weten niet wat ze horen als al die pijpen 'hun' liedje begeleiden!

Kinderen en gregoriaans gaan ook goed samen. Natuurlijk niet met een volledig Latijnse mis, maar een introïtus, een kyrie, een sanctus kunnen ze goed hebben. Zeker als je ze vertelt waar het over gaat en waarom we het zingen. En vermeldt er ook nog

even bij dat het knetter oud is allemaal, en dat we het al bijna 2000 zo zingen. Zoiets heb je nog nooit gehoord. 'Hebt u tekst en melodie van het Pater Noster?' vroeg een jongerenkoor me ooit, 'want we willen het zo graag meezingen met de hele wereld!' Weer bam! En welke kinderkoren houden het het langst vol? Niet de hipste, maar de beste: die inzetten op stemvorming en kinderen echt leren zingen. Jong geleerd is de rest van je leven gedaan.

Ik ga nog even door. Veel kinderen hebben echt een antenne voor de hemel en alles wat daarmee te maken heeft. 'Dat dank je de koekoek, ze komen er ook net pas vandaan,' zei de catechiste altijd. Klopt. Ik was op 2 november in de vormselklas en had kort wat verteld wat we die dag en daags ervoor vierten. Maar toen het woord 'zaligverklaring' viel, vlogen ineens vingers in de lucht: in het jeugdjournaal was een paar weken tevoren geweest dat er een jongen van 15 zalig verklaard was door de paus, dat deze Carlo Acutis met Jezus van doen had en dat het wachten was op een wonder voor de volgende stap.

Bam! De kinderen die het gezien hadden konden het hele nieuwsitem zwaar onder de indruk zo navertellen. Met dank aan het jeugdjournaal, een onverwacht en onvermoed dankbaar instrument in Gods hand voor de nieuwe evangelisatie, blijkbaar.

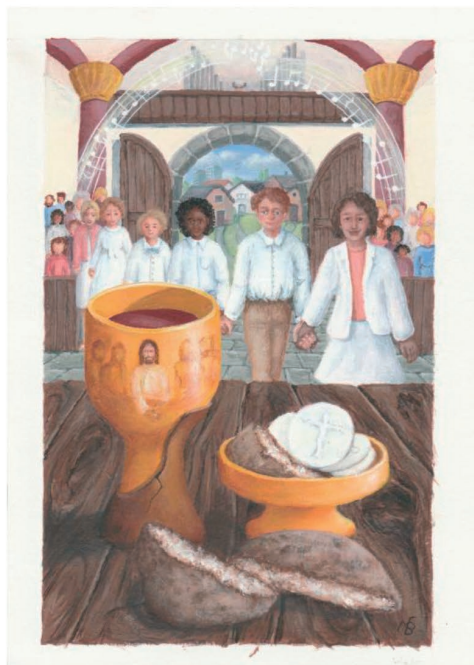
Of het ook leuke liedjes zijn... Vergeef hun, Heer, zij weten echt niet wat ze doen. Zelfs die van het jeugdjournaal hebben er nog meer verstand van. Man man man.

Ed Smeets

Sint-Gregoriusvereniging

in het Bisdom Roermond
i.s.m. VNK-Limburg

Ik zing want ik ben blij!

Liedjes voor de
Communie
viering en catechese

In Limburg doen jaarlijkse enkele duizenden kinderen hun Eerste Heilige Communie. In de voorbereiding en viering ervan is veel aandacht voor zang. Om parochies en werkgroepen ten dienste te zijn heeft de Sint Gregoriusvereniging bisdom Roermond een liedjesmap samengesteld, voorzien van sprekende illustraties en een cd.

**De map is op verschillende plaatsen
gepresenteerd en enthousiast ontvangen.**

Verbindend
Netwerk
Koorzang

**De map is te bestellen
voor € 12,50 excl. verzendkosten
(via info@sgv-roermond.nl).**

TOELICHTING DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregorius-vereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie bete-

kent dit zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten.

U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten. Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Dit tweestemmige gezang is een kopie uit mijn uitgave **Nu laet ons singen, het is tijd**: Een verzameling meerstemmige gezangen uit handschrift 402 Universiteit Nijmegen. Ooit moet dit handschrift zich bevonden hebben in de bibliotheek van de paters Redemptoristen te Roermond. "P. Kronenburg, im Redemptoristenkloster in Roermond (holländisch Limburg) stellte mir dieselbe (hs.NU 402 L.K.) zur Verfügung...". Dat schrijft musicoloog Wilhelm Bäumker.

Naast gregoriaans bevat dit handschrift ook meerstemmige gezangen. De manier van componeren zou je primitieve polyfonie kunnen noemen, eenvoudige volkse meerstemmigheid. In de bijlage zie je een afdruk van fol.18r, de Bassuspartij. Duidelijk is dat de cantus firmus in de baspartij ligt. De tegenstem ligt bij de Superior en de compositie is bedoeld voor twee gelijke stemmen.

Omdat we te maken hebben met een "mengtaallied", net zoals bv. In dulci iubilo, wil ik de suggestie doen om het lied uit te voeren met solisten en koor: Voor de solisten de Nederlandse tekst en voor het koor de refreintjes met Latijnse tekst. Dat brengt een mooie variatie. In een fris tempo gezongen, is Nu laet ons singen.... een waardevolle aanvulling voor het Kerstrepertoire.

Vriendelijk gegroet,
Louis Kregelberg

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Nu laet ons singen, het is tijt.

UB Nijmegen hs. 402
folio 17v t/m 20r.
Transcriptie: Louis M.M. Krekelberg.

Superius

8

1. Nu laet ons sin - gen het is tijt, est
2. Die So - - ne was van he - mel - rijck, est
3. Die En - ge - len Godts van he - mel - rijck, est

Bassus

8

4. Glo - ri - - a in der ee - wic - heijt, est
5. Die har - der - kens op die vel - de la - gen, est
6. Want ons daer is een kint ge - bo - ren, est

8

1. pu - er na - tus ho - di - e, Die ons al - len heeft ver - blijt,
2. pu - er na - tus ho - di - e, is ge - wor - den ons ghe - lijck,
3. pu - er na - tus ho - di - e, Sie son - gen al blij - de - lijck,

8

4. pu - er na - tus ho - di - e, Al bij der heij - li - ger Tri - ni - teijt,
5. pu - er na - tus ho - di - e, Een groo - te claer - heijt dat sij sa - gen,
6. pu - er na - tus ho - di - e, Van een - der Ma - get ut - ver - co - ren,

8

1/6. pro cun - cto - rum cri - mi - ne.

8

Refrein

8

Ho - di - e, Ho - di - e, na - tus est Rex glo - ri - ae.

8

Pastorale

Spirito

The musical score is written for piano in 6/8 time, featuring a treble and bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The score is divided into four systems of five measures each. Measure numbers 6, 11, and 16 are indicated at the start of their respective systems. The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and chordal textures. The first system (measures 1-5) shows a melodic line in the treble and a supporting bass line. The second system (measures 6-10) continues the melodic development. The third system (measures 11-15) features more complex chordal structures. The fourth system (measures 16-20) concludes with a final melodic phrase and a repeat sign.

Copyright Ad Voesten 2020

21

26

31

36

41

46

Measures 46-50. The right hand plays a series of chords and eighth notes, while the left hand plays a steady bass line of eighth notes.

51

Measures 51-55. The right hand has more complex rhythmic patterns with rests, while the left hand continues with eighth notes.

56

Measures 56-60. The right hand features a sequence of chords, and the left hand plays a bass line with some half notes.

61

Measures 61-65. The right hand plays a series of chords, and the left hand plays a steady bass line of eighth notes.

66

Measures 66-68. The right hand has a long melodic line with a fermata, and the left hand plays a bass line.

AFSCHEID VAN DE PENNINGMEESTER

Meer dan 25 jaar was Geert Moonen penningmeester van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond. Wegens het aanvaarden van een extra functie binnen het Bisdom, heeft hij besloten af te treden.

Hoe ben je eigenlijk penningmeester geworden?

In 1994 zocht het bestuur van de (toen nog) NSGV een penningmeester. De toenmalige voorzitter oud-aalmoezenier Guido Grond had gehoord dat recent iemand bij het Bisdom was komen werken die bedrijfseconomie en daarnaast ook piano en orgel aan het Maas-trichtse conservatorium had gestudeerd.

Het ging er toen in administratief opzicht heel anders aan toe dan nu. Bij de overdracht ontving ik een tabellarisch kas/bank/giro-boek in A3 formaat met op de linkerkant 6 kolommen voor de uitgaven en op de rechterkant 6 kolommen voor de inkomsten, alles met de pen geschreven. In de exploitatie gingen hooguit enkele duizenden guldens per jaar om en er waren nauwelijks reserves om tegenvallers mee op te vangen. Internet-bankieren bestond nog niet. Onze boekhouding is natuurlijk al geruime tijd geautomatiseerd en gelukkig is ons eigen vermogen geleidelijk gegroeid, dus ik kan het stokje met een gerust hart overdragen.

Hoe waren je ervaringen in de beginjaren?

Het bestuur vergaderde maandelijks en dan ging het vooral over ervaringen bij de toen nog in bijna alle dekenaten georganiseerde koren-instructieavonden (KIA's). Een belangrijk onderwerp dat aan de orde kwam, was het bespreken van de thematieken die bij KIA's gebruikt konden worden. Dat was ook meteen de rode draad van zo'n avond. We bespraken ook de "prestaties" van de kerkkoren: wat ging goed en wat ging minder goed bij de optredens van de kerkkoren en welke suggesties deden we om tot verbetering te komen. De herenkoren zongen in die tijd gregoriaans en de gemengde koren uitsluitend in vierstemmige zetting, terwijl in die tijd de vergrijzing

Aan het orgel van de Kapel in het Zand, Roermond.

van koren al een bron van zorg was. Eenstemmig of zingen in het Nederlands kwam in die tijd maar beperkt voor. Tijdens de vergaderingen besloot het bestuur ook wie naar welke KIA ging.

Zo herinner ik me dat ik de eerste keer met pater Florentius Hoogenboom ofm naar Sevenum ging. Ik weet nog dat we in het middenpad van de parochiekerk aan een tafeltje zaten met alle partituren van de uitgevoerde werken en opschreven wat er goed of fout ging. Mijn vader die "gregorianist" in hart en nieren was, had ik als een soort spion meegenomen. Dat scheelde bij het uitwerken van de verslagen van de koren die gregoriaans zongen.

Deze herinnering in Sevenum is me dierbaar, omdat het meteen ook mijn laatste keer met hem samen was: twee dagen later kwam hij plots te overlijden.

Een heel speciale parkeerplaats in Baasem (Eifel, Duitsland).

Wat is veranderd in de loop van de jaren?

De tijd dat koren vroegen om een juryrapport - laat staan een cijfer - ligt inmiddels gelukkig ver achter ons. Het kennismaken met nieuw repertoire waarbij men rekening houdt met de gemiddelde leeftijd van de zangers en de doorgaans ook kleinere koren staat centraal. Daar past in de regel eenvoudiger repertoire voor een kleine bezetting bij, dit kan heel sfeervol zijn.

De SGV heeft de laatste jaren met haar thematische studiemappen hier gericht op ingespeeld. Daarnaast organiseren we ook regelmatig kortlopende cursussen en lezingen rondom een specifiek thema.

Onze activiteiten zijn dus in de loop van de jaren duidelijk gegroeid. Het organiseren van meer activiteiten betekent over het algemeen ook dat meer uitgaven gedaan moeten worden zodat een sluitende projectbegroting belangrijk is. Subsidieverleners zijn in geval van projecten ook eerder bereid te participeren.

En de feeling met kerkmuziek, waar komt die vandaan?

Van mijn tante kreeg ik vanaf mijn zevende de eerste pianolessen. Toen ik 9 was, maakte ik kennis met het kerkorgel en begeleidde ik voor het eerst het kinderkoor van de H. Hartparochie te Sittard. Naderhand volgde ik orgellessen bij Pierre Lebon en nadien Tjeu Zeijen. Op het conservatorium waren Jean Wolfs, Jan Raas en Dorthy de Rooij mijn leermeesters.

Ben je zelf nog actief als kerkmusicus?

Vanaf 1996 ben ik organist in de Kapel in 't Zand in Roermond. Naast parochiekerk is de Kapel ook een druk bezocht bedevaartsoort in de regio, met name in mei. Ik herinner me

nog goed dat er in de eerste jaren in mei op de zondagochtend vijf eucharistievieringen waren. Bijzonder zijn altijd de vieringen in de Kruiswegpark tijdens het bedevaartseizoen.

Maar kers op de taart blijft toch het begeleiden van de volkszang tijdens de jaarlijkse bedevaart naar Lourdes georganiseerd door het Huis van de Pelgrim. Een kleine week nadrukkelijk ervaren dat ons geloof internationaal is, we samen Kerk mogen zijn en ook geraakt worden in die grote massa door zang en gebed.

VOORSTELLEN: DE NIEUWE PENNINGMEESTER

Mijn naam is Jos Sijstermans, geboren 1959 en woonachtig in Heerlen. Tot mijn 55ste was ik werkzaam als IT Business consultant. Daarna heb ik van mijn hobby mijn werk gemaakt en heb ik mijn reisorganisatie (S&S- Reizen) verder uitgebouwd.

Kerk en muziek hebben altijd een grote rol in mijn leven gespeeld, als misdienaartje doorgegroeid naar acoliet, koster en lector. Omdat ik niet tegelijkertijd op het altaar en het oksaal kon zijn, heb ik gekozen voor het altaar... Daar kan ik dan mijn zangkunsten toch ten gehore brengen zonder lid te zijn van een koor.

GREGORIAANSE GEZANGEN IN DE ADVENT

Al zucht de hele wereld onder de gesel van het corona-virus, de cyclus van het kerkelijk jaar gaat gewoon door en begint zoals ieder jaar met de Adventstijd.

In de weken van de Advent neemt het licht, en het ontsteken daarvan, een bijzondere plaats in. De hymnen in de liturgie van het getijdengebed van deze tijd zingen daar ook van. In de hymne *'Conditor alme siderum'* zingen we in de eerste strofe al de woorden *'aeterna lux credentium'* (het eeuwig licht van wie gelooft).

In de hymne uit de lauden *'Vox clara ecce intonat'* (Hoor, daar klinkt een klare stem) zingen we *'...sidus refulget iam novum ut tollat omne noxium'* (reeds glanst de schijn van het nieuwe licht, dat weg zal nemen alle schuld). Met die klare stem, dat helder geluid (vox clara), wordt het kraaien van een haan bedoeld, het gekraai dat plotse-ling klinkt in de duisternis en de dageraad aankondigt, een geliefd thema voor de lauden.

De hymne uit de vespers van de Advent, *'Conditor alme siderum'* (Gij, die de Schep- per van de sterren zijt), dateert uit de late 6e of vroege 7e eeuw. Het is een een- voudig maar mooi gezang, populair bij velen en subliem gemaakt. De hele heils- geschiedenis wordt in deze hymne over- brugd vanaf de schepping tot het einde der tijden, wanneer heel de schepping zal worden verlost, het licht van de Heer over

ons opgaat en wij Zijn glorie mogen aan- schouwen (zie Jesaja 60, 2).

Het gezang is bijzonder geschikt voor de Adventstijd omdat het zinspeelt op de komst van Christus met Kerstmis tot ons heil, en verwijst naar Zijn glorieuze weder- komst.

Midden in de hymne (...*genu curvantur omnia, caelestria, terrestria nutu fatentur subdita...*) worden we herinnerd aan de brief van Paulus aan de christenen van Fi- lippi, hoofdstuk 2, vers 10-11: *"..... opdat bij het noemen van zijn naam zich iedere knie zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde, en iedere tong zou belijden tot eer van God, de Vader: Jezus Christus is de Heer"*.

De 4e modus van dit gezang roept een ingetogen sfeer op, toch blijft de melo- die krachtig door de hele toon onder de grondtoon aan het einde van ieder zins- deel. In de eerste zins helft domineert de la, in de tweede helft de sol: de nazin lijkt daarmee een rustig antwoord op een iets levendiger voorzin.

De gebedstijden lauden en vespers, waar- uit de bovengenoemde hymnen genomen zijn, vormen samen met de eucharistievie-

ring een drieluik in de liturgie. Voor velen onder ons zullen de gezangen uit de Mis het meest bekend zijn. Daarom wil ik de achtergrond van die Misgezangen aan het begin van het kerkelijk jaar, nader belichten en onderzoeken.

In de Adventstijd komen psalm 85 en 80 veelvuldig aan de orde. Opvallend is echter dat psalm 19 op de vierde zondag van de Advent naar voren komt en dat op de eerste zondag van de Advent introïtus én graduale én offertorium uit psalm 25 afkomstig zijn!

De Advent is van oudsher een tijd van uitzien en verlangen naar de komst van de Messias. Treffend opent de introïtus op de eerste zondag van de Advent met woorden uit psalm 25, *'Ad te levavi animam meam'*, 'tot U heb ik mijn ziel verheven', 'naar U gaat mijn verlangen'. De dichter van deze psalm verlangt naar de liefde en trouw van God, hij verlangt naar een goede relatie met God. De psalm helpt ons om uit te zien naar de dingen die komen, om te kunnen groeien in het verlangen. In de Advent zingen we ons verlangen naar verbinding met God uit, dat Hij onze eenzaamheid opheft, dat Hij ons vanuit de duisternis naar het licht leidt, dat Hij ons nabij is, dat wij één met Hem worden.

De volledige tekst van de introïtus (GR 15) luidt als volgt:

Ad te levavi animam meam: Deus meus
in te confido, non erubescam: neque
irrideant me inimici mei: etenim universi
qui te exspectant, non confundentur.
Ps. Vias tuas, Domine, demonstra mihi:
et semitas tuas edoce me.

*Tot U heb ik mijn ziel verheven: mijn God,
op U vertrouw ik, laat mij niet beschaamd
worden: en laat mijn vijanden mij niet be-
spotten: want allen die U verwachten, zullen
niet te schande worden.*

*Ps. Toon mij, Heer, uw wegen en leer mij uw
paden.*

In de joodse traditie wordt psalm 25 gebeden tijdens de zogenaamde 'geduchte dagen' vóór het Loofhuttenfeest. Tijdens deze geduchte dagen wordt opgeroepen tot inkeer en boetedoening. Ook in de kerk was het vroeger gebruikelijk om in de Advent tot inkeer te komen en boete te doen.

Tegenwoordig is het boetekarakter van de Advent op de achtergrond geraakt, de grote vragen omtrent dood, leven en Verrijzenis worden wel nog in het officiële gebed overdacht. De liturgische kleur van inkeer en boete was vroeger zwart, nu paars. Die kleur is nog steeds aanwezig in het kerkinterieur tijdens de Advent.

Met de melodie aan het begin van de introïtus is iets aan de hand. De handschriften geven geen duidelijk uitsluitsel over de intonatie van de introïtus.

In diverse manuscripten ontbreekt het eerste gedeelte of ontbreken de eerste noten van Ad te levavi. Sommige oude handschriften beginnen met re-do-fa-sol en komen daarmee in de buurt van andere intochtsgezangen in de 8eodus. Hierbij denk ik aan de intonatie van de introïtus *Introduxit vos* (GR 200), *Spiritus Domini* (GR 252), *Domine, ne longe facias* (GR 132), *Dum medium* (GR 53) en *Lux fulgebit* (GR 44).

Dat de introïtus in ons huidige Graduale Romanum begint op een sol, dat feit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door de trope *Sanctissimus namque Gregorius* (11e eeuw) die voorafging aan *Ad te levavi*. Die trope eindigde op sol en om het de zangers gemakkelijk te maken heeft men het begin van de introïtus aan die toonhoogte aangepast. Dat het slot van het psalmvers eindigt op *re-fa-sol* zou er op kunnen wijzen dat de Introitus oorspronkelijk inderdaad op een *re* begon.

Deze Latijnse versie van de 'Antiphona ad introitum' van de 1e zondag van de Advent, *Ad te levavi*, is niet afkomstig uit de Vulgaat (de officiële kerkelijke vertaling van Hiëronymus) maar uit een oudere, eerdere versie: de *Vetus Latina*, met name het deel '*universi qui te expectant non confundentur*' (mogen allen die naar U uitzien niet beschaamd worden). In de huidige Latijnse psalmvertaling (Hiëronymus) staat

niet '*exspectant*', maar '*sústinent*' (vertrouwen, steunen).

Maar we zijn in de Advent, in de *exspectatio*, we zien uit náár, we verwachten. Vanwege de sterkte van de tekst, maar ook vanwege de melodie natuurlijk, is hier de oude vertaling gehandhaafd. Met name in de zangboeken vinden we teksten die ouder dan de Vulgaat zijn! De *Vetus Latina* is geen boek maar een verzameling van teksten.

De benedictijnen van *Beuron* (*) hebben in de loop der tijden alle oude Latijnse teksten verzameld die afwijken van de latere Vulgaat van de hand van kerkvader Hiëronymus.

(**Beuron*, in Duitsland, is bekend door de benedictijnenabdij *St.-Martin* waaraan het '*Vetus-Latina-Institut*' is verbonden met een bibliotheek van meer dan 200.000 banden)

De tekst van het graduale responsorie van deze zondag (GR 16) is, zoals ik hieraan voorafgaand reeds beschreef, ook uit psalm 25 genomen.

Universi qui te exspectant,
non confundentur, Domine.

V. Vias tuas, Domine, notas fac mihi:
et semitas tuas edoce me.

*Allen, die U verwachten,
zullen niet beschaamd worden, Heer.*

V. Toon mij uw wegen, Heer,
en leer mij uw paden kennen.

Opvallend vind ik de melodie van dit Graduale, er is een duidelijk verschil tussen het rustige en diepe respons en het rijkere naar omhoog strevende vers, dat wordt vooraf-gegaan door een sleutel-wisseling. Het respons doet me meer aan een 2e modus denken. In het vers zou je de la als dominant verwachten, toch ligt de overheersende tenor in het vers op het woord *Domine* een terts hoger! De melodie van het vers werkt zich als in een vlucht naar het hoogtepunt op *notas fac*, dat voorbereid wordt door meerdere *fa-sol-la-do's* op Domine.

De graduales van de 1e modus, waar we er zo'n 16 van hebben, vertonen allemaal een grote rijkdom aan melodieën. De karakteristieke kwintsprong re-la ontbreekt in geen enkel graduale. Bijna alle verzen beginnen ermee, behalve enkele uitzonderingen die onmiddellijk de la pakken: *Virga tua* (blz. 126) en *Deus meus* (blz. 88).

De tekst van dit Graduale is ook afkomstig uit de Vetus Latina: *notas fac* is door Hiëronymus vertaald met *demonstra*. De oude Romeinse liturgie houdt ervan om de tekst

van Introitus en graduale uit dezelfde psalm te nemen. De kern van psalm 25 is 'gebed', zie vers 14: *Een stil gesprek met de Heer is weggelegd voor wie hem vrezen*. Het werkwoord 'vrezen' betekent niet: bang zijn, angstig wegkruipen onder de dekens of sidderen voor een wrekende gerechtigheid. Vrezen betekent *in ere houden*, ontzag hebben, eerbiedigen. Met andere woorden: ik vertrouw dat God er zal zijn, ik ben attent op de onderwijzing over de weg die ik moet gaan, 'ik verhef mijn ziel', ik verwacht de komende. De psalm is een mooie verzameling uitspraken, gebedsflarden en spreuken, die op een kunstzinnige wijze geordend zijn volgens het Hebreeuwse alfabet.

In offertorium '*Ad te levavi*' (GR 17) komt de tekst uit psalm 25 opnieuw aan de beurt. In de tekst van de eerste zin heeft men de uitroep *Domine* (o Heer) toegevoegd, een toevoeging die waarschijnlijk terecht is, gezien de originele Hebreeuwse grondtekst van deze psalm. Het offertorium is een goed voorbeeld van een gezang in de 2e modus, een echte Protus plagaal.

Psalm 85 is een psalm voor de wintertijd, de winter als beeld van nood en ziekte. Zoals de regens in deze tijd van het jaar het land, waar het volk Israël woont, doen opbloeien, zo kan God de geestelijke dorheid van zijn volk verdrijven en mensenlevens weer vruchtbaar maken. Hoe ellendig er alles soms ook kan uitzien, zijn heil is nabij, Hij woont in het land! God heeft voor Jacob's nakomelingen de ommekeer gebracht, hen uit de ballingschap bevrijd. Volgens het klassieke lectionarium wordt psalm 85 in de hele Advent gezongen, te

beginnen in de herfst als er gelezen is uit boeken die de ballingschap beschrijven en het liturgisch jaar een 'keer' neemt naar Kerstmis en Epifanie.

In het Alleluia (GR 16) *Ostende nobis* komt op deze eerste zondag van de Advent psalm 85, vers 8, aan de orde: *Laat ons, Heer, uw barmhartigheid zien en geef ons uw heil.*

De eerste helft van psalm 85 is smekend van karakter, vanaf vers 9 wordt Gods belofte verkondigd, een belofte die we ook in Jesaja, hoofdstuk 45 vers 8, verwoord zien. De melodie van dit mooie Alleluia heeft waarschijnlijk model gestaan voor diverse andere Alleluia's.

In de communio van deze zondag (GR 17) zien we psalm 85 nogmaals, nu vers 13: *Dominus dabit benignitatem: et terra nostra dabit fructum suum. De Heer zal zegen schenken en onze aarde zal rijke vrucht dragen.* Deze prachtige antifoon voert ons aan het einde van de eerste zins-helft naar het muzikale hoogtepunt op het woord *benignitatem* (zegen), om daarna via *dabit fructum suum* naar de grondtoon af te dalen. De communio laat ons hier al een beetje proeven aan het *Rorate caeli*, waarin de Gerechte zal neerdalen en de aarde haar schoot zal openen om de Verlosser voort te brengen.

Zonder de beurtzang '*Rorate caeli*' is het voor velen geen Advent. De karakteristieke melodie brengt bij velen in herinnering dat het weer Advent is. Uit de boeken van het Oude Testament wordt de profeet Jesaja waarschijnlijk het meest aangehaald in het

Nieuwe Testament. Dit houdt verband met het feit dat deze profetieën eschatologisch en Messiaans worden geïnterpreteerd en dat Jesaja beschouwd wordt als de profeet bij uitstek.

Het refrein en de eerste twee strofen zijn tot teksten van de profeet Jesaja te herleiden (Jes. 45, 8; Jes. 64, 9 -11 en Jes. 64, 5 -7). Bij strofe 3 en 4 is dat moeilijker, omdat tekstfragmenten hier als een soort lappen-deken aan elkaar zijn gevoegd.

De componist en samensteller van de tekst moeten we zoeken binnen de priester-congregatie van Oratorianen in Parijs, opgericht in het begin van de 17e eeuw, de tijd van de contrareformatie. Het gezang vond eerst in Frankrijk en spoedig daarna ook buiten Frankrijk een brede verspreiding.

Dat het *Rorate* zeer populair is, blijkt mede uit het feit dat er heel wat Nederlandse vertalingen en bewerkingen van in omloop zijn. Het is een beurtzang met smeekbeden tot God, de heilige van Israël, de Verlosser, en wordt voorafgegaan en telkens onderbroken door de eerste regel van de antifoon '*Rorate caeli*' als refrein.

In deze smeekzang bidden we, verbonden met Israël, dat God niet langer vertoornd zal blijven op zijn volk, vanwege de ongerechtigheden die het begaan heeft en die leidden tot de verwoesting van de stad Jeruzalem en de tempel. We bidden zingend om de komst van het Lam Gods, om te komen vanuit de rotsstad Petra in de woestijn naar de berg Sion, om de slavernij van de zonde weg te nemen (Jesaja 16, 1).

In de slotstrofe zegt God: *“Troost u, mijn volk, weldra zal ik komen om u te redden”*. Het gezang is voornamelijk ontleend aan Jesaja en weerspiegelt een gevoelige opvatting van de Advent, die hoorbaar wordt in de mooie afwisseling tussen recitatieven in de 1e en 4eodus.

Elk jaar kunnen we de Advent weer als nieuw beleven, als een verwachtingsvol uitzien naar de komst van Christus. En dat niet alleen als herinnering aan een eenmalige historische gebeurtenis, ruim 2000 jaar geleden, maar als een elk jaar terugkerende geboorte van Christus in de harten van de mensen, in ónze harten.

Meester Eckhart, een belangrijk theoloog en filosoof die leefde rond het jaar 1300, sprak in dit verband al over de geestelijke

geboorte van de Zoon van God in onszelf. Jezus vraagt ons in het evangelie volgens Marcus, op de eerste zondag van de Advent in dit B-jaar, om waakzaam te zijn. Niet om ons bang te maken voor komend onheil, maar om ons aan te sporen om blijvend alert te zijn op de komst van goed nieuws, op Zijn komst. Voor mij is Advent een periode van inkeer en gebed, een tijd van verwachting. Een tijd van hoop, op weg naar Kerstmis. Elk jaar, elke dag, ja élk moment opnieuw wil God zijn intrek nemen in onze harten.

Moge de Advent met zijn mooie verwachtingsvolle gezangen ons ontvankelijk maken voor Zijn komst, dat grote Godsge-schenk!

Najaar 2020, Cyriel Tonnaer

VANAF DE ORGELBANK

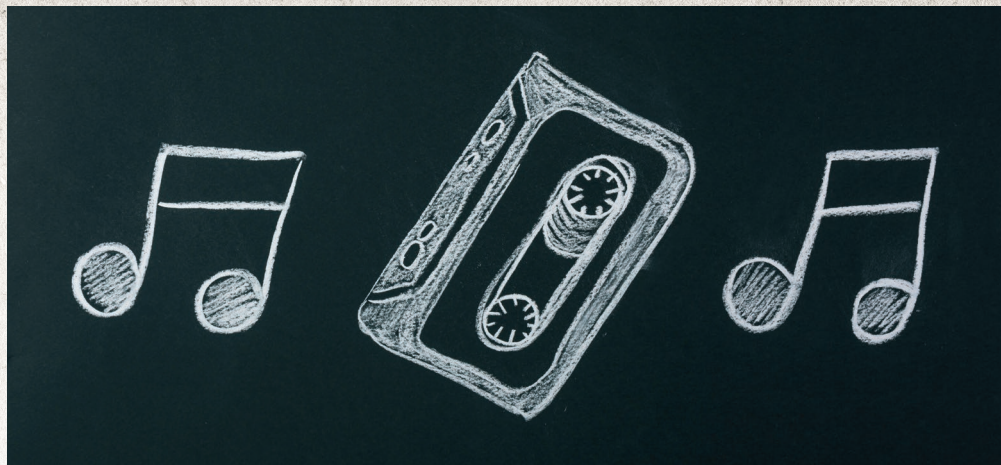
Er was veel te doen dit jaar rondom de turncoaches die lesgeven aan kinderen die topsport willen bedrijven. Intimidatie, kleineren, fysiek contact....

Het was een "andere tijd" werd een veel gehoorde verdediging. Waar het echter om gaat is didactiek. De kunst om een ander iets te leren. Ook dirigenten en muziekdocenten moeten deze kunst beheersen. In de lespraktijk en in het dirigentschap is dit kunnen naar mijn mening nog belangrijker dan het eigen uitvoeringsniveau. In de tijd dat ik op het conservatorium zat kwam Intimidatie, kleineren en fysiek contact bij enkele "beruchte" docenten ook voor.

Menig leerling ging met angst en beven naar een (solfège)les omdat de sfeer verre van prettig was. Of de later zo beroemde muziekdocent die op de basisschool als muziekleraar zijn sigarettenas op de hoofden van zijn leerlingen liet vallen. Ik heb nooit de indruk gehad dat wij als leerlingen door dat gedrag er zoveel beter van zijn geworden. Alhoewel. Ik heb vaak als leerling gedacht: "Zo wil ik niet worden".

Lesgeven is een kunst waarin de leraar alle registers van zijn creativiteit moet gebruiken om een leerling te helpen de muziek te doorgronden. Dat gebeurt het beste door in de leerling het plezier in zijn muzikale bezigheden te stimuleren. Motivatie om te oefenen moet van binnenuit komen en niet worden afgedwongen door een docent. Een leerling moet altijd met plezier naar de les komen ook al heeft hij niets gedaan, of heeft hij of zij zijn dag niet.

Het is mijn taak als docent om de dag goed te maken of samen te oefenen op de les. Te doorgronden waar de problemen liggen van een leerling is vaak de oplossing voor een muzikaal probleem. In mijn ogen zijn er ook geen onbegaafde leerlingen. Maar er zijn omstandigheden rondom een leerling waardoor hij of zij niet vooruitkomt. In de huidige maatschappij liggen die vooral buiten ons werkveld maar remmen de ontwikkeling van een leerling sterk af.

Een van de moeilijkste onderwerpen in het lesgeven is discipline. Dagelijks oefenen. En vooral op de juiste manier. Als ik naar mezelf kijk herken ik dat ook. Ik ben snel afgeleid en kan me niet zo lang focussen. Er zijn ook zoveel andere "leuke" dingen die je kunt doen. De leerlingen van tegenwoordig hebben een superdruk leven met enorme uitdagingen in werk en privé. Op jonge mensen ligt vaak een enorme prestatiedruk.

Geld verdienen en maatschappelijk en sociaal aanzien is van levensbelang geworden. Eigenheid van het individu staat vaak onder druk. Als docent moet je hierop inspelen. Je moet je verdiepen in de leefwereld van de leerling. Zo kun je een strategie bepalen waarin de leerling zich kan bewegen zonder dat hij of zij het gevoel krijgt dat er druk op ligt.

"Het was een andere tijd" is een opmerking die eigenlijk zegt: "Ik wist niet hoe?" Geen goede voorbeelden gehad en vooral geen eigen mening gehad als je een slecht voorbeeld zag. "Het was een andere tijd" is eigenlijk geestelijke armoede en gebrek aan fantasie. Ik leef erg mee met alle leerlingen die hun hele leven nog last hebben van die ene docent die misschien onbewust een enorme negatieve invloed heeft gehad op de ontwikkeling van een (jong) menselijk karakter. Wil je een betere docent worden? Begin dan na te denken over jezelf.

Ad Voesten

Sint-Gregoriusvereniging
in het Bisdome Roermond &
Academie Rolduc

academie

ROLDUC

Blijft dit doen om Mij te gedenken

Liturgische vorming 2020-2021 Venray

Waarom vieren we zoals we vieren? Wat **betekenen** de afzonderlijke handelingen en rituelen? En hoe staan we er zelf in? Deze **vormingsbijeenkomsten** zijn bedoeld voor allen die er zich in willen **verdiepen**, maar met name ook voor eenieder die meer dan actief **betrokken** is bij de viering van de eucharistie: **acolieten, koster**,

zangers, lectors, kerkbestuurders, mensen die de kerk **verzorgen** en **anderen** die er met hart en ziel bij **betrokken** willen zijn.

In Venray wordt op zes zaterdagmiddagen liturgische vorming verzorgd. Resterende data & onderwerpen:

30 januari 2021	inrichting & bouw van de kerk
27 februari 2021	de viering van de eucharistie (2) dienst van de eucharistie
20 maart 2021	het kerkelijk jaar (2)

Telkens van **13.00 - 15.30 uur**. Locatie: **Paterskerk**, Leunseweg 5, Venray

Aanmelding via: activiteiten@sgv-roermond.nl

Kosten: € 5,- per middag, ter plekke te voldoen

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan te melden aan het diocesaan secretariaat SGV in het bisdom Roermond.**
- Een persoonlijk abonnement voor 4 nummers per jaargang is mogelijk door € 10,- per jaar over te maken op ons banknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Vicaris Drs. E. Smeets pr., voorzitter

Eindstraat 6, 5801 CR Venray (0478 - 550 740) (voorzitter@sgv-roermond.nl)

Pastoor H. Notermans, secretaris

Kerkstraat 7, 6374 ES Landgraaf (045 - 531 23 78) (secretaris@sgv-roermond.nl)

Jos Sijstermans, penningmeester

Ir Lelystraat 180, 6419 XV Heerlen (06 - 109 215 45)

Mw. A. Jansen, Volksplein 90-D, 6214 PC Maastricht (043 - 321 68 92)

D. Jansen, Hoogstraat 11, 6017 AP Thorn (0475 - 562 187)

W. Leenen, Ginkelstraat 118, 5911 ES Venlo

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475 - 496 456)

C. Tonnaer, Arlo 32, 6041 CJ Roermond (0475 - 582 276)

J. Vanhommerig, Deken Fabiusstraat 5, 6118 EN Nieuwstadt (046 - 888 15 70)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077 - 366 24 79)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond

(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond

*(secretariaat en documentatiecentrum te bezoeken, cq. telefonisch te bereiken op: **maandag-, woensdag- en vrijdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur**)*

Website: www.sgv-roermond.nl

E-mailadres: secretaris@sgv-roermond.nl

Telefoon: 0475 - 386 725

Bankrelatie: ABN Amro NL45ABNA0229852599

t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

